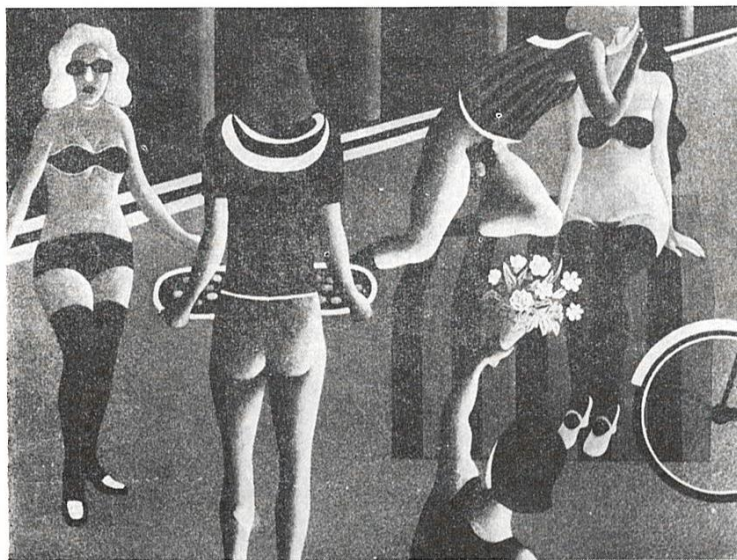

IZGNANSTVO IZ BJELINE LICA

... tma isходи.
Daval jure svoju vojsku kupno vodi...
Nepoznati hrvatski pjesnik
Elysen anon ahos ap'ommaton Ares!
Sofoklo

Vrt razuma izgara ukliješten u lanastu dimu, a znanost o sljedbi dotiče nejak spas jasnih čuvstava u potrošenom dlanu. Potom slador škropi utanjen obraz posrijed junećih jezika utvrđenih Rječnicima za uščuti žarči gib od zabrtvljene povijesti šutnje. Sabit je dan potom prepолоvio poslanike da ovjere dob u svojem varanju boga, budući su odmakli za cio razum od njegova govora. Bezizlazje već sluti upravljača lade: tijelo od octa u zlatnom je stihu šarbuita utihlo: mladu riječ na planini ne može nadživjeti, jer ona vrši svoju volju u sabranom kamenu koji i ne bje toliko strog koliko bez pratnje nevidljivih Ravnoteža uzgajateljā. ŠARBUIT: Od bližeg jednostavnost, od lakšeg poznatom, od složenog daljem, od težeg nepoznatom: potom snage djelā slijede očuvanja u cvijetu prodrhtalom u ruci što negda pripadaše svjetlu u užasnom dvojenju stopalica k jednom al' različnom od sebe samoga, postavljenog da poslano predmnijeva šutnju koja odriče put. MEFISTO: Užas je moj u tom sjedinjenju nježnosti koja dariva znanost pjesme. Moja povijest, tako, izmiče prošlosti; i sati tek opstojahu da mi ime odrede stvarnim činima cvijeta što oduze razgovor. ŠARBUIT: Koji nasljeduješ u tmici prve zapisane planine u spaljenim tajnama. MEFISTO: Koji truhlo obnavlja čin prije razuma u zaumnim slovima ocjelovljenja mrtvih jezika još vrućih bardā u poklonjenim grobovima izgnanih riječi za viši glas nijemih naroda.

ŠARBUIT: Al' ova Voda i ovaj Dim uče od mene kad kādnom koji se otkriva tek predenim putom: očuvajuć glas!

MEFISTO: Al' usta moja cjelivaju kad prodrhte da grom skrivju i zapru u riječ: »Stihovi su ono što ostaviše Volje poslije mudra činā«.

Upromanj dusima šoboću usnice: »Postupni su zbliženi darovi koji ushtješe spaliti nagovijest u uzanoj zarazi vidljivih oceana: začeti razložan ponor tihog posebnika u smokviku što nastanjen bje podzemljem točnoga oka što svaku krutu pticu kroza se odasla tminama«.

Odmaknimo obris naherenikā: visina okolo sunca, tako jasna da se ne može dotaći bilom koje je svojom uzanošću udaljava k zgusnutim hrptima u vidu prvodneve gradnje uspostavljene Brige, namače ocean u svijetlom hladu ludila da bi se objašnila i bila dohvat. Al' bit će toliko moćan koliko sviježa ljudska smrt u zbijanju oceanskog dna okolo nje. Okuplja srušenu noć koja negda bje jezik grozničavog klatna u probudenu zrcalu.

Orangutani odlaze! poput punovjernika u smislu znaka koji stvarno jesu. Dok noć biva pola čovjekova čela na vedroj krhotini što tijelom će sna iščeznuti u Svemiru skućene prašine, na prazničnom stolu sa svijećnjakom i izgorenom rukom, sasma

prozirnomo da se kroza nj, kao kroz prozor, u procvalu polju, vidi dijete što mjeri svjetlo u svom zatvorenom oku.

»Već su zašli za pamćenje, već su tamo gdje ih kanimo sačekati«:

1
Brigu što je s očiju 'skinu Ares
ko prosut hašiš iz majmunske kosti:
skupnica što puši i u tami posti
uime riječi: »... STIMULAMATON EROMARES...«
Pak da l' zaprti su u britkost kolijeri
i nadnevak dana što se začinje u zvijeri?:
u ravnoj ptici lijeta ko samokres?

U gustom vjetrometini, ili kādu,
nasljedujuć nad klancima strah
gdje spaja se u grom i čuvatelja mu prah,
stidno klata krut korijen u budućem sādū:

»Pojte potom u snu da je sasma prav
opstojeć u njemu ko da j' mrtav sav,
il' pola stoljeća na hladnomu smradu!«

2
Šputani prolaze mostom glavari
gori sjedinjenih godišnjih doba,
čudesno pržeć u Naravi tajne stvari;
sviježi klanac ko da j' božja soba

za uznijeti dim u oprosnu žaru.
A uza nj otvoren je ravnodušni tijek
i prag što si privodi truhlu paru,
ko čvrst podnožnicu za nutarnji vijek.

I u nj kad glavari unidoše tajno,
uzmogav zadržat svoje krune sram
bje naskroz u trazima groma veličajno
vidjet gdje plodi im se očuvani fram.

III

Doliće li zabluditi krikū, što u pjenavim se ustima učitelja mudrosti začē, kad ova,
opipa kip od smrtnoga mesa, a potom ustoliči čudan duh na samom vrhu vode?
Sasma moćan on reče: »Neću vam govoriti o bogu!«

Takne lišće stabalja koja bijahu, možda, visoki lanovi okruženi zemljom, i čudne
li spodobē oblika ne sasma zatvorena kruga, ali konačna, da vrućē se, tijelo sa-
kriva ispunjenu smrt. Pa kad lađar ošine val, nešto prilličniji od zbijena neba, otva-
ra se runo il', još bolje, koža, da uspravi pare prekrasne i zle. Potom djela spome-
nenu svoj tijek, nesagorivim čineći strogi znak: »Duhan u svetoj magli pjesnicima
daje vid preplašena mira, negdje posrijed noći, kad straže pred gromom samo boga
puste da u žalosti opjeva riječ što mu je vratiliše za izgnati iz bjeline lica«.

Alkemične gromade još drhte privodeć se hladnom krikū: navijek njegova veli-
čina tvrdnost ostaje bdijeti onim Razmakom što ga uščuje u hvali. Sagorivim
tek ostaje prag prvodnevnog gradnji, pak vidi: ravan što moćnom je učiniše vjetri,
blago ih zatočuje hladnim i poslanim daždōm što neizrecivo noći bol.

MEFISTO: Prazān glazbe budućnosno zori u stroju stvaranja pjevača. Obnevideli
nasrću na prosut dlan: obnevideli, u ljubavi nedokučivi podsvjetovi. Strahobne
priče udvoličuju žar: blagovido uznevjerjenje ishitne izljebljen dažd! Dopraci bi-
vaju potpuni reljef snage, a pašće u glasu tali slijepost slova dovlajujuć prostor
ugiba.

ŠARBUIT: Uznik, o, uznik se odazva! :povećaniji bivaju trazi u noćnoj vrtači:
kralj se u pjesniku rastaje i okiva od glasa... i tako, svedikom bivamo osirom-
mašeni zbiljnici. Tek da otpočne dar slike etera.

Protege žiške odišući ustroj sna oblače u žudno obigravanje moguće ravni.

MEFISTO: Vrijeme, duboka tišina što kropi razdvojena buđenja pjesme; široku
igru bilā, naskroz izdubi tajnost u svom licu dok se još ni primakli nisu pri-
zračni bljesci krute prijetnje načinā, a činjahu se jednim u sažetku stupa kojeg
ni oči ne mjere odsjevom, il' obrščena ognjica što oplivljavahu je zaključenim
nebnim pokrovom.

ŠARBUIT: Od svetlosti Volje sačinije kip od svjetla, i oplode, da ravno bi bilo
sviježim murvama u srpnju, ishitne svoj ravan cilj posrijed kišnog dana žena
što jutarnje nedokučivosti nose priinjati naglim ponorima ispruženih klatana skri-
venoga pjeva.

V

Vraćajuć oku protegu sunca, sve tiše obitavajuć ponad drva vještih addela, i
jednom tek sirovom svjetlošću moguće prizora, klate se kaljuže na knjizi udiv-
ljenog obraza: ošamućena hranilišta krijese još srce vidljivo u uzbiljenim gorama
gdje kani otpočinut sveopći put i počastiti se sabranim rastom iza uma. Da šire
boginje tankom tintom umirućeg groma: da odista naliči svojoj snazi umora za-
ustavljenog pripjeva. Kasna crta govora u hrašču oko, već skroz opjevana, mora
usplamsa tek toliko da obasja zblanutu razum Obratnice.

PRIPJEV: Stoga, moj vodiču, razrovi dan u dubokoj kovini čučišta gdje sve
je u mjeri onoga što promećeš izmaku sirovih dolina koje sūziše uputniji put
Izgovora urušničkog mira. Potom, ispripiovijedat češ nam uzana slova u hlad-
nomu daru.

Prošlost je izbrisala tajnu sjene, al' ostavljena budućniku, tmicu privlači sta-
rome putu s lakom kotvom;... i žene ne nariču za njom. Ona je tu da bi
»uživala« u tek prognojanoj »patnji«. Naš bog bolesno hrope lagodnim obrisima
razuma. Srce sve dublje nestaje u vlastitoj tutnjavi, na dnu koje već dime se
sjene na lomāci: kakve li lijeposti umrijeti na toj razdaljini skoro primaknutoj
udaljenim težama.

¹ Brigu užasnu skinu s očiju Ares